

1907-03-16

þÿ ¤ ± μ ½ Ä · ' ¿ Å » ®

þÿ • Á μ Å ½ · Ä ¹ ⁰ ì Á ì³ Á ± ¼ ¼ ± C o o p 2 0 0 2

Library of Neapolis University Pafos

<http://hdl.handle.net/11728/8405>

Downloaded from HEPHAESTUS Repository, Neapolis University institutional repository

Φαρ. Παφας
Συνεδριακή
Διοφορά

ΤΑ ΕΝ ΤΗ ΒΟΥΛΗ

(Κατ' ἀκριβοσύτην περίληψιν).

Ὁ σιδηρόδρομος Λευκωσίου-Τροόδου.

(Συνεδρ. 1)14 Μαρτ.)

Ἐν τῇ συζητήσει τῆς πιστώσεως τοῦ σιδηροδρόμου (λίρ. 13,000) ὁ κ. Νικολαΐδης λέγει ὅτι ἡ δαπάνη αὕτη εἰναὶ ἀπρόσφορος διὰ μικρὸν ἀγροτικὸν σιδηροδρομὸν εἰς εἶναι ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος, παρατηρεῖ δὲ ὅτι δὲν βλέπει ἀναγρᾶφόμενον τὸν μισθὸν τοῦ διαδουλοῦ.

Ὁ Ἀρχιεπιγραμματεὺς λέγει ὅτι ὁ εἰς 600 λίρ. μισθὸς τοῦ διαδουλοῦ διατελεῖται διὰ τοὺς σκοποὺς τῆς ὑπηρέσεως εἰς τρία κοινῶτα, ἐπειδὴ οὗτος ἐκτελεῖ τρία καθήκοντα.

Ὁ κ. Νικολαΐδης λέγει ὅτι τὸ ποσὸν 4,152 λίρ. εἶναι πολὺ μίγα διὰ τὰς μισθοδοσίας προσωπικοῦ μικροῦ σιδηροδρόμου, ἀναπτύσσων δὲ διὰ μακρῶν τὴν ὅλην ἱστορίαν τῆς κατασκευῆς τοῦ σιδηροδρόμου, παρατηρεῖ ὅτι ἡ Κυβέρνησις προσηνέχθη σαλτηρῶς πρὸς τὴν Λάρνακα, τὴν ἐμπορικωτέρην πόλιν τῆς νήσου, ἥτις ἐνῶ κατὰ τὸ ἀρχικὸν σχέδιον ἀπαρτίσθη νὰ συνδεθῇ μετὰ τῆς Λευκωσίας ἐγκαταλείρηται κατὰ τὴν, καὶ ἐνῶ μετὰ τὴν στρώσιν τῆς σιδηροδρ. γραμμῆς Λευκωσίας—Λιμνοχώστου ἐπερίσσευσαν χρήματα, ἡ Κυβ. ἐκράτησεν νὰ προεκτείνῃ τὴν γραμμὴν μέχρι Μόρρου ἀντὶ μέχρι Λάρνακος, ἀνακόπτουσα οὕτω τὴν πρόθεσιν πόλιως ἐμπορικωτάτης, αἰσθανομένης τὴν ἀνάγκην νὰ ζῆσθαι καὶ προαχθῆ.

Ὁ κ. Χατζηγεωργίου λέγει ὅτι τὴν ἀνάγκην τῆς σιδηροδρ. συνδέσεως τῆς Λάρνακος πρὸς τὴν Λευκωσίαν ἀνεγνώρισεν εἰς ὁ τόπος, ἀπὸ δὲ τοῦ 1891 τρία ψηφίσματα καὶ δύο νόμοι τοῦ Νομοθ. Συμβουλίου διαλάουσι τὴν ἀνάγκην ταύτην.

Ὁ ρήτωρ παρατηρεῖ ὅτι τὸ ἔργον τοῦτο ὅτι εἶναι λίαν ὀνηρομικτικόν, ἐὰν ληθῶσιν ὑπ' ὄψιν αἱ ἐμπορικαὶ στατιστικαὶ τῆς πόλεως, καὶ καταλήγει ζητῶν Κυβερν. πρωτοβουλίαν ὑπὲρ τοῦ ἔργου.

Ὁ Χαμαῆ ἐφ. συνηγορεῖ.

Ὁ κ. Ἀρακοῦζος ὁμιλεῖ διὰ μακρῶν περὶ τοῦ σιδηροδρόμου παρατηρῶν ὅτι εἶναι λίαν εὐχάριστον ὅτι αἱ πρόθεσιν αὐτοῦ αὐξάνουσι, πρὸς χάριν τῶν Κυπρίων καὶ ἐνοβάρυνσιν τῶν προεδρευτικῶν ἔργων ἐν τῇ νήσῳ. Παρατηρεῖ ὅτι τὰ ἀποταλέσματα ταῦτα εἶναι νὰ ἐνισχύουσι τὸ μὲν αὐτοῦ ἔργον

οικονομικών συστημάτων εν τη διοίκησει του σιδηροδρόμου, το δε ελάττωσις των άγωγίων. Αυτός ο σιδηροδρόμος Τυρσοῦ-Μερσίνης-Αδύων και γων έκτασιν 61 χιλιοσ. και εισπραττων ετησίως 30 χιλ. λιρ. έχει δαπάνην μόνον 7 χιλ. λιρών. Έν ταριπώσει καθ' ην δεν θα γίνη επέκτασις της γραμμής, φρονει ότι είναι περιττή η θέσις διευθύντασ και νομίζει ότι το τμήμα του σιδηρ. θείον να υπαχθῆ εις τὸ των δημοσ. έργων. Πάλυ γονόρον έπίσης θεωρεῖ τον μισθόν του λογιζομένου, φρονει δε ότι εάν προσκολλητο παρ' αυτόν ίθιγενής τις όπως συνειδισ, εις την άργασίαν, θα ήτο δυνατόν να περιορισθῆ ο μισθός εις 150 λίρας.

Αναφερτικῶς πρὸς τον σιδηροδρομον Λάρνακος—Λευκωσίας, εύρισκει όρθην την γνώμην των Λαρνακίων ότι η πρώτη σιδηροδρ. γραμμή εν Κύπρω έπρεπε να στρωθῆ μεταξύ Λάρνακος και Λευκωσίας. Η Λάρναξ κατά τους πρὸς τελευταίους αιώνας, ήτα δε κατά τις αρχάς της, τελευταίως εκατονταετηρίδος, καταίχε τα σκήπτρα του εμπορίου μεταξύ των πόλεων και νήσων της Συρίας και Μικρασίας, φρονει δε ότι ο σιδηροδρ. Λαρνακος όχι μόνον θα ήτο ωνταρκεπτικός, αλλά και θα ώφείλει τὰς άλλας γραμμάς.

♦ Όσον άφορᾷ τὸ ζήτημα της σιδηροδρομικής συνόσεως της Λεμεσοῦ πρὸς τὸ Τρούδος, ίσως θα έξεπλάγη η Κυβέρνησις βλέπουσα ότι ύφίσταται και εν Λεμεσῶ τοιοῦτον ζήτημα, διότι μέχρι σήμερα εδαιοίετο επί της επιχειρηματικότητος των σιμπολιτών μου. Αλλά είναι κωιδός να στρέψη η Κυβέρνησις τὴν προσοχήν της εις τὰς άπαιτήσεις ταύτας της επαρχίας Λεμεσοῦ, καθύσον πρόκειται περὶ έργου το ὁποίον θα καλύπτη τὴς δαπάνας του χωρὶς να επιβαρύνη τον προϋπολογισμόν. Πρόκειται περὶ σιδηροδρ. γραμμῆς μεταξύ Λεμεσοῦ—Τρούδου, διερχομένης διὰ των οίνοφόρων και χαρουκοφόρων χωρίων παρα τὰ συνορα Λεμεσοῦ—Πάφοι και ώφελούσης ούτω και τὰ δύο διαιερί-

οματα. Εάν η γραμμή διέλθῃ διὰ Κοιλανίου, θὰ ἔχη μεγάλας προσόδους ὑπολογιζομένας προ-
χείρως ὡς ἑξῆς: ἐκ τῆς μεταφορᾶς 10,000
τόνων οἴνου 5,000 λίρ., ἐκ χαρουπίων 2,000
λίρ., ἐκ 2 χιλ. τόννων σταφίδος 1000 λίρ.,
1500 λίρ. ἐκ τῆς μεταφορᾶς διαφόρων ἐμπορευ-
μάτων, 2,500 λίρ. ἐκ προϊόντων καὶ 3,500 ἐξ
ἐπιδατῶν, δὲν ὑπάρχει δὲ ἀμφιβολία ὅτι θὰ ἐ-
πέλθῃ κατόπιν αὐξήσις τῶν ἀριθμῶν τούτων.
Δέον ἐπίσης νὰ ὑπολογισθῇ καὶ ποσὸν τι ἐκ
τῆς στρατιωτικῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν μετα-
φορὰν τοῦ στρατοῦ εἰς τὸ Τρόδος. Ἄλλοτε
δὲ ἐν ἡμίταγμα ἔδοσαναίτο διὰ τὴν μεταφορὰν
τοῦ ποσὸν 5,000 λ., σήμερον δὲ θὰ κούνατό
τις νὰ ὑπολογίσῃ δαπάνην 1500 μέχρι 3 πε-
ρίπου χιλ. λιρῶν. Περὶ τῶν ὑπολογισμῶν τού-
των εἶναι τόσον πεπεισμένοι οἱ συμπολίται μου
καὶ οἱ κάτοικοι τῆς Ἐπαρχίας, ὥστε εἶναι ἔ-
τοιμοι νὰ ἐγγυηθῶσι δι' οἰουδήποτε τρόπον τὸ
ποσὸν τοῦτο.

Ὁ ρήτωρ ἀναπτύσσει εἶτα τὰς περὶ τὴν με-
ταφορὰν τῶν προϊόντων δυσκολίας τῶν χωρι-
κῶν ἀναγκαζομένων νὰ συντηρῶσι ζῶα, καὶ κα-
ταλήγει λέγων ὅτι ἐάν ἡ Κυβέρνησις δὲν εἶναι
διατεθειμένη νὰ ἐπιχειρήσῃ ἢ ἴδια τὸ ἔργον,
ὀφείλει νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν κατασκευὴν τούτου
εἰς ἰδιωτικῆς ἐταιρείας, ὡς γίνεται ἐν Ἀγγλίᾳ,
Γαλλίᾳ, Αἰγύπτῳ καὶ ἀλλαχοῦ, ἐν τῇ περιπτώ-
σει δὲ ταύτῃ μεγάλοι Ἀγγλοὶ κεφαλαιοῦχοι
εἶναι ἔτοιμοι, καθ' ἃ γνωρίζει, νὰ ἀναλάβωσι
τὸ ἔργον ἐν συνδυασμῷ πρὸς Κυπρίους.

B2

Ο Σερβάντ έφ. συνηγαρεί ότίρ τού σιδηροδρόμου
Λάρνακος—Λεμεσού και ότίρ έκκατάστας μέγχι Λιβάς.

(Συνεδρ. 6) 19 Μαρτ.)

Κατατίθενται άναρραί τινες όπό τών κ. κ. Σώζου και
Θεοδότου, όν μία όπίρ παροχής άδειας είς τούς κα-
τοίκους Καραβά και Λακίθου, όπως όπό την έπιβλεψη κυβερ-
νευμένων, καταπύσει και λιμενώνσι λίθους από την πε-
ριοχήν της Λαμπρούσης ήτις έκρηόθη άρχαίον μνημαίον, και
έπίρ όπίρ διορισμού άγροταύ ίατρού έν Παλιχωρίω της
Πισουλιάς.

Κατατίθεται νομοσχέδιον όπό τού κ. Σμιό περί διακα-
νίσσεως της περιουσίας τών Έκκλησιαστικών Ιθρυμάτων, και
όπό τού κ. Θεοδότου, όπίρ τροποποιήσεως τών περί δη-
μοτικής και μέσης παιδείας νόμων τού 1905.

(Έπιαναλαμβάνεται ή συζήτηση περί σιδηροδρόμου.)

Ο κ. Κυριακίδης εκφράζει την έλπίδα ότι
οι περί στρώσεως σιδηροδρ. γραμμής Λεμεσού
—Τροόδου αριθμοί ούς έδωκεν έν τή προη-
γουμ. συνεδρία ο κ. Άραούζος, θα άφθώσιν
ύπ' όψιν ύπό της Κυβερνήσεως, καθόσον οι
αριθμοί ούτοι είναι πόρισμα θετικής πείρας
και μακράς μελέτης. Διαφωνεί μόνον ώς πρός
τό ποσόν τών σταφίδων, έκ τών όποίων ύπο-
λογίζει έξοπραξιν λ. 2,000 άντι 1000. Οίανδήποτε
γραμμήν και άν άκολουθήση ο σιδηρόδρομος πρός
τό Τρόδος, θα έχη να διασχίση 10 άγγλ. μι-
λίαν πυκνήν χαρουποφυτείαν πριν εισέλθη είς
τήν άμπελοφυτείαν, είναι δέ γνωστόν ότι τό
διαμέρισμα Λεμεσού είναι τό πυκνότερον έν
Κύπρω κατακνημένον κατά τετραγ. μίλιον. Ο-
μιλεί περί διακλαδώσεων είς Πισούρι και Κα-
καβάσων, δηλοί δέ ότι οι κάτοικοι της έπαρχ.
Λεμεσού είναι έτοιμοι ν' αναλάβωσι τήν έγγύ-
νησιν τού έργου, ύπό τόν όρον όπως πάν πε-
ρίσσευμα διατίθεται ύπερ της έπαρχίας εκείνης.
Σιδηρόδρομος μεταξύ Λεμεσού και Τροόδου δέν
είναι άποκλειστικώς έπαρχιακού, αλλά παγκυ-
πρίου, Αίγυπτιακού, στρατιωτικού ένδιαφέροντος.
Η Λεμεσός είναι ο πλησιέστερος πρός την
Αίγυπτον λιμήν της Κύπρου, ή έγγύτερα δέ
πόλις και τό επίνειον τών έξοχών τού Τροό-
δου. Η Κύπρος κατέχει γεωγραφικώς τοιαύ-
την θέσιν, ώστε είναι λίαν πολύτιμος διά τήν
άγοράς της Αίγυπτον τόσον διά τό πολλά και
ποικίλα προϊόντα της, όσον και δι' αυτούς τούς
λίθους και τό χώμα της. Άλλά και από υγι-
εινολογικής άπόψεως ή Κύπρος έχει τό ώραι-
ότερον κλίμα έν τή Μεσογείω, άνέγνωσι δέ

ἐκθέσεις ἀρχηγῶν τοῦ στρατοῦ οἵτινες ἐχυρα-
κτιοῦν τὸ Τροόδος ὡς ἀριστον ὑγειονομικόν
σταθμὸν.

Χιλιάδες Κυπρίων ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ἄλλων ξέ-
νων ἢ ἦσαν πρόθυμοι νὰ διαθερίζωσι κατ' ἔ-
τος ἐπὶ τοῦ Τροόδου, ἀλλ' ἔλλειψαι σιδηρο-
δρομικῆς συγκοινωνίας ἀδυνατοῦσι νὰ πράξω-
σι τοῦτο. Ὁ προκατόχος τῆς Α. Ἐξ. ἀπετάθη
πρὸς τὸν κ. Νούγκοβιτς τὸν διευθύνοντα θαυμα-
σώτατα τὰ ἐν Αἰγύπτῳ μεγάλα καὶ θαυμάσια
ξενοδοχεῖα καὶ ἐζήτησεν ὅπως ἰδρῦσθαι μέγα ξε-
νοδοχεῖον ἐν Τροόδῳ, ἀλλ' ὁ κ. Νούγκοβιτς
ἀπάντησεν ὅτι εἶναι ἔτοιμος νὰ τὸ πράξῃ ἂν
ἢ Λεμεσὸς ἦνοῦτο μετὰ τοῦ Τροόδου· ὁ δὲ
ἀντιβασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου ἐπισκεφθεὶς τὸ Τρο-
όδος ἐξεφράσθη ὅτι εὐχαρίστως θὰ παρεθέριζεν
ἐν Τροόδῳ μετὰ τῆς ἀκολουθίας του, ἂν ἵ-
πῃσιν σιδηρόδρομος.

Ὁ ρήτωρ ἀναπτύσσει διὰ μακρῶν τὰς ὠφέ-
λειας ἃς θὰ ἔχῃ ὄχι μόνον διὰ τὰς ἐπαρχίας
Λεμεσοῦ καὶ Πάφου ἀλλὰ καὶ δι' ἅλην τὴν νῆσον
ὁ σιδηρόδρομος Λεμεσοῦ—Τροόδου καὶ κατα-
λίγει ἐκφράζων τὴν ἐλπίδα ὅπως ἐπὶ τῶν ἡ-
μερῶν τοῦ Sir Charles Harman ἐπιτελεσθῆ τὸ
ἐπιβ. τοῦτο.

Ὁ κ. Σωζος λέγει διὰ κατόπιν τῶν ἀεχθέν-
των ὑπὸ τῶν ἐντ. μελῶν διὰ τε τὸν σιδηρό-
δρομον Λάρνακος—Λευκωσίας καὶ Λεμεσοῦ—Τρο-
όδου θεωρεῖ τὸ ζήτημα ἐξηντλημένον καὶ συνι-
στᾷ ὅπως αἱ γενόμεναι εἰσηγήσεις ἀποβῶσιν
ὑπὸ σοβαρὰν ἐποψίν. Συνιστᾷ ὅπως ὁ σιδη-
ρόδρο. ἐργάζεται καὶ κατὰ τὰς Κυριακάς, ἢ
τουλάχιστον ἐπιτελοῖ ἀπαιξ τοῦ μηνὸς λαϊκὰς ἐκ-
δρομὰς χάριν τοῦ ἐργατικοῦ κόσμου.

Ὁ κ. Κατσηγιωάννου συνιστᾷ σιδηροδρ. διακλά-
δωσιν ἐκ Πραγαίου εἰς Λευκόνικον.

Ὁ Μητρ. Κετίου φρονεῖ ὅτι ἀναλόγως τῆς ἐκ-
τάσεως τοῦ σιδηροδρόμου ἡ δαπάνη του εἶναι πολυτελής,
συνιστᾷ δὲ οἰκονομίαν. Ἡ σιδηροδρ. σύνδεσις Λέρνακος
— Λευκωσίας εἶναι ἀπαραίτητος, ἐπίσης τὰ κατὰ συνέσειαν
τῆς Λαμεσσᾶ μετὰ τοῦ Τραβόδου ἀναπτυχθέντα ἐπιχει-
ρήματα εἶναι ἰσχυρὰ καὶ οἱ κατασκευασθέντες ἀριθμοὶ ἄξιον
προσοχῆς.

Ὁ κ. Θεοδότου ἐκαιεῖ τὸν καταλαβόντα πάντως
ζῆλον διὰ τὴν συγκοινωνίαν, ἀλλ' ὑπάρχει ζήτημα κρή-
ματος καὶ ἡ Κυβέρνησις εἶναι εἰς θέσιν νὰ σταθμίση
πῶς καὶ πότε ἕκαστον ἔργον δεῖν νὰ ἐκτελεσθῇ.

Συνιστᾷ διακλαδώσεις εἰς Κυθρσίον, Λευκόνικον, Ζωδίαν
κ. ἄ. καὶ ὅπως ἐν ἡ περιπτώσει στροφῆς ἡ γραμμὴ Λέρ-
νακος, διέλθῃ δι' Ἰθαλίου.

Ἐν τῇ συζητήσει τοῦ κοινοβουλίου τῶν δημοσίων
ἔργων ὁ Ἀρχιγερμαμεταῦς προτείνει ψήφισμα,
ὅτι οὐ τὸ Ν. Συμβούλιον ἐξουσιοδοτῆται τὴν Κυβέρνησιν
ὅπως ἐκτελέσῃ ἔργα πρὸς βελτίωσιν τοῦ λιμένος Λέρ-
νακος διὰ δαπάνης μὴ ὑπερβαίνουσης τὰς 21,500 λ. ἰ-
πιδερυνούσης δὲ τὰς γεν. προόδους.

Ὁ ἐντ. Ἀρχιγερμαμεταῦς ἀναπτύσσει διὰ μακρῶν τὸ τοῦ
ἐκτελεσθεομένου ἐν Λέρνακι ἔργου, λέγει δὲ ὅτι ἡ ἀποβάθρα
ἢ ὅμοια πηχθίσα πρὸ 1882 ἔχει μῆκος 450 ποδ., ἤδη δὲ
διπλασιασθῆ, οὕτως ὅστε τὸ ἄκρον αὐτῆς τὸ ὅποιον εἶναι ἤδη
εἰς βάθος 5-6 ποδῶν, μετὰ τὴν γεννησομένην ἐπίκρασιν θὰ
εἶναι εἰς βάθος 8 ποδ. Ἐγκαταστάσις δὲ τῆς κεφαλῆς τῆς ἀ-
ποβάθρας θὰ κατασκευασθῇ καταθεραύστης 250 π. μ. ἰ-
κούς. Ὁ καταθεραύστης οὗτος θὰ ἐκτείνεται 180 π. ἰ-
κούς τῶν ἄκρων τῆς ἀποβάθρας καὶ 50 π. νοτίως
αὐτῆς, ὅπως οὕτως προστατεύονται αἱ φορηγίδες, κατὰ τὴν

φέρουσιν και μεταβιβάσει τὸ πλοῖον αὐτῶν. Ὅτι τῆς ἀναβίβου
 ἐκ σταθῆς προχέουρος 3 καθ. κλάτ. και θά σταθῆ γέρανος
 9 τόνων. (Ἐστὶ τὸ ἐκτελεσθέν ἔργον ἢ Κερ. εὐνο
 βασιλευσὶ συνεκρίσθησαν τοῦ μεγάλου και διακρίσει Ἀγγλίας
 ἀπονεκαταναστασὶ τοῦ Οἴκου Κουρ. Γιος και Μάθιος.)
 Ὁ κ. Σηφ. Ἐκτελέσει ἀρχαίως τὴν Κυβέρνησιν δια
 τὴν ἐπιτέλειαν τῶν ἡμερ. τούτων ἔργων ἐν Λάρνακι. ἔπειτα
 κατέστησαν ἀνεκτικτὰ καὶ ἐν Ἀμμοχώστῳ τοιαῦτα. (Τὸ
 φέρονται γίνεσθαι σταθασὶν μετὰ τῆς ἀρχῆς ὅπως ἐν Συμφε
 λων τοῦ ὅπως ἐπιτελεῖται κερματὰ ἔργα και διὰ τὴν Λαμεσὶν
 και Πάρον.)
 Ὁ κ. Σηφ. τὸν και τὴν ἀνάγκη ὅπως τοιαῦτα ἡμε
 ρα ἔργα ἐπιτελεσθῶσιν ἐπὶ ἑλίαι τοῦ ἡμερ. τῆς Κυριακῆς
 και τῆς ἐν Λαμεσὶν. ἔπειτα εἰς τὸν δευτέρου ἡμερ. ἄλλω ἀνα
 γωγῆς και ἔργων ἢ ἐκκευματῶν και ἐπιτελεῖται. φέρονται
 ὅτι κερματῶν θα ἔχο να ἀρχίσωσι ταυτοχρόνως τοιαῦτα
 ἔργα ἐν Λάρνακι, Λαμεσὶν και Πάρον. ὅτι θάνατος τοῦ ὅπου
 ἐν Συμφ. εἶναι ἔτοιμον να φησὶς τὸ ἐκκευματῶν.
 Παρατηρεῖται ὅτι αἱ 350 λίρ. καὶ διατεθεῖσιν πρὸς ἄλλων
 ἀναπλήσων ἐν Λαμεσὶν κίλλων εἶναι να διατεθεῖσιν πρὸς κή
 ρη ἢ ἐπιτελεῖσιν σιδηρῶν γλυπτῶν. Παρακονεῖται ἐπίσης
 δια τὴν κατέστησιν πολλῶν δημοσίων ὁδῶν, ὡς τῆς μεταξὺ
 Λαμεσὶν-Πάρον και συνιστῶ ὅπως κερματὰ ἢ Κυβέρνησιν τὸ
 σχετικὰ χεῖματα και ἔργα εἰς ὅσους ἐκτελεῖται τα
 ἔργα. Συνιστῶ τὴν κέρην γερῶρα ἐνὸς τῶν πόλεων Πά
 ρον καὶ τὸ Λακκί.
 Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς θέλει ὅτι τινὸς τῶν κερμα
 τῶν θα ἐπιτελεῖται ἢ Κυβέρνησιν.
 Ὁ κ. Θεοδότου ἔμειλε ὑπὲρ βελτιώσεως τοῦ ἡμερ.
 Κερματῶν.
 Ἀπολύτως ἔμειλε δια τὴν ἀνατυχίαν τοῦ Ἀρτσιανοῦ φέ
 ρεται Λαμεσὶν, εἰπὼς ἐμείλονται εἰς τὸ εἶναι ἢ Κυβ. 21. τῶν
 ἐπιτελεῖται εἰδικῶς ἐπιτελεῖται, συνιστῶ δὲ ὅπως τὸ ἔργον
 τοῦτο ἀνασχεθῆ τὴν Κυβέρνησιν, διότι ἢ κερματῶν ὅπου
 μέρη ἀναπλήσονται και αἱ ἀνάγκαι τῆς ἀλλήλων, ἔχει δι εὐ
 νετῶς ἀνάγκη ὁδοῦ.
 Ὁμιλοῦσιν εἶτα οἱ κ. κ. Χατζηγεωργίου, Νικη
 λαΐτης και Σαφῆς ἐφ. περὶ τοῦ ἡμερ. Κερματῶν
 και τῆς διορθώσεως διαφόρων ὁδῶν.
 (Συνεδρ. 7)20 Μαρτ.)

Ο κ. Σάχος καταθέτει αναφοράν των γυφοποιών Λεμεσού και Λάρνακας παραπονουμένων δια τὰ βαρὰ εξαγωγικά τέλη ανερχόμενα εις 150)0 επί της αξίας του γόφου ήτοι 7 1/2 γρ. κατά τόνον.

Οι αναφερόμενοι λέγουσιν ότι εάν τὰ τέλη ελαττωθώσιν, ο κυπριακός γόφος θα έκτασις πάντα άλλον εν Διγόφω.

Ο κ. Αραουζος υποβάλλει αναφοράν κατοίκων Λεμεσού παραπονουμένων κατά των βαρίων αγρικών δικαιωμάτων και ζητούντων την επέκτασιν εις τὸ κρῶν σύστημα, εάν δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιβῆ μετατροπή.

Ο αὐτός βουλευτής καταθέτει αναφοράν των κατοίκων του χωρίου Ἀγ. Φιλάξω, εξαγορευμένων τὴν βοήθειαν τῆς Κυβερνήσεως πρὸς διαχέυσιν ὑγροῦ ποτίμου ὕδατος εἰς τὸ χωρίον των.

Ο κ. Εὐρυκευθίου καταθέτει αναφοράν του χωρίου Μονῆς περί πῆξω; γεφυρῶν εὐρύτερας και στερεωτέρας ἐπὶ του ποταμοῦ του χωρίζοντος τὸ χωρίον των ἀπὸ τῆς Λεμεσού, ἐπίσης ὁμοίαν αναφοράν των χωρίων Φοινικαρίων, Ἀρακατῆ κ. ἄ.

Ο Μητρί. Εὐκλείου λέγει ότι ἐκπονησάμε; χωρίων δυνάμει του περί χωρικών ὁδῶν νόμου κατασκευάσαν τὰς ὁδοὺς των, αὐτοὶ ὅμως μόνον ἀχρησιμοποίητοι ἔλλατψει γεφυρῶν. Πρὸς κατασκευὴν γεφυρῶν εἶναι ἀναγκαζαμένον μόνον τὸ ποσὸν 500 λίρ. ἄλλα και τούτο ἀδίκω; θὰ θρακηθῆ, διότι συνήθω; δ. τι κτιζεται τὸ θέρος παρασύρεται τὸν χειμῶνα. — Ἀναφέρει παραδείγματα πολλῶν γεφυρῶν ἐν Λάρνακι και Λεμεσῷ αἱ ὁποῖαι κατέρρευσαν και λέγει ότι πρέπει νὰ κτίσθω; πλέον τὰ εἰς μέρος του κυπριακοῦ τριμῆου κειράματα ταῦτα του τμήμ. των Δημοσίων ἔργων.

Συνιστᾷ κατὰ τὸν

... τῆς μισθωθεσίας των κατωτέρων ὑπαλλήλων του τμήματος. Παραπονείται ἐπίσης ότι τὸ Τμήμα ἐν τῇ κατασκευῇ ὁδῶν, κατέλαβε κτήματα τῆς Μητροπόλεως χωρὶς νὰ δώτῃ ἀποζημίωσιν.

Ο ἀγροτικός κτηνὸν σχετικῶν παρατηρήσεων του Ἀρχιάτρου, συνιστᾷ ὅπως οἱ ἀγροτικοὶ ἱατροὶ φέρωνται ἰκνωτέρου πρὸς τοὺς ἀθρονοῦντας κυβερν. ὑπαλλήλους.

Ο κ. Κυριακίδης λέγει ότι ο τόπος ἀγανακτεί και ἐξαγείρεται, διότι ἐνώπιόν του ἔχει χρήματα ὅπως διατεθῶσι διὰ τῆς ἀνάγκης του, τρέπονται ταῦτα ἄλλην ὁδόν. Ἀπὸ τῆς Ἀγγλ. κατοχῆς ἐδαπανήθησαν διὰ δημοσία ἔργα 1750 χιλ. λιρ., κατὰ δὲ τὰ τελευταῖα ἔτη 220 χιλ. λιρ., διὰ λιμενικά, σιδηροδρομικά και ἄλλα ἔργα δύο μόνον ἐπαρχιῶν, ἐνῶ ὑπάρχουσιν ἐπαρχίαι, ὡς λ. χ. ἡ Λεμεσός και ἡ Πάφος, ὑπὲρ τῶν ὁποίων οὐδὲ ὀβολός διετέθη. Προσθέτει ὅτι θὰ κηρυχθῆ ὑπὲρ τῆς ἀποκεντρώσεως, διότι δὲν νομίζει δίκαιον νὰ φορολογῶνται ἅλα τὰ διαμερίσματα και νὰ ἀφελῶνται μόνον τινὰ ἐκ τούτων. Ἐνῶ ἡ Λεμεσός και ἡ Πάφος φορολογουῦνται ἐξ ἴσου και αἱ ἄλλαι ἐπαρχίαι, οὐδὲν ὅμως ἀφελήθησαν ἐκ τῶν δημοσίων ἔργων και ἐὰν ἀφαιρεθῆ ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ ὅ,τι ἐγένετο ἐξ ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας, τότε και αὕτη εἶναι εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν και ἡ Πάφος. Ἐὰν ἐκάστης Ἐπαρχίας ἐφαίνετο ἀπὸ ἑνὸς ἢ φορολογία, και ἀπὸ ἑτέρου τὰ ἐν αὐτῇ κατασκευασθέντα δημοσία ἔργα, εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ ἐντραπῆ διὰ τὴν κατάστασιν τῆς Λεμεσοῦ και τῆς Πάφου, ἀλλὰ και ἐκεῖνοι ὑπὲρ ὧν ἐγένοντο τὰ δημο. ἔργα, δὲν θὰ μείνωσι μὲ πόνον τὴν συνείδησιν. Τὸ κακὸν τοῦτο συνέβαιεν ὅτε τὸ κοινὸν τῶν δημοσ. ἔργων ἦτο 10 χιλ. λιρ. και συμβαίνει και σήμερον ὅτε τοῦτο εἶναι 20 χιλ. Κατὰ τῆς συγκεντρώσεως ταύτης διαμαρτυροῦμεθα, και χωρὶς νὰ εἶμεθα ἐκκεντρικοὶ γινόμεθα ἀποκεντρικοί, διότι ὁσημέραι αὐξάνει ἡ ἀγανάκτησις τῶν παραβλεπομένων ἐπαρχιῶν.

(Συνεδρ. 8)21 Μαρτ.)

Ο κ. Αραουζός συνιστά έντονα την αξίωση του κοινοβίου των δημοσίων έργων έως καταστή δυνατή ή επιπέσεις έργων προς προώγηση της γεωργίας και ενομομαχίας, των δύο τούτων κριμάτων.

Όμιλοι είτα περί της άλλας καταστάσεως των οδών συνιστά της πολιτείας και λέγει ότι εδ διατεθην προς των 9 χιλ. λ. δια την διατήρησιν τω κυρίων οδών και 2,500 λ. δια την βελτίωσιν των χωρικών οδών, είνε άνεπαρκής. Ειλικρινέστερον, λέγει, είνε τδ συμβούλιον των 550 λ. εδ διατεθήμενον προς κατασκευήν νέων οδών, διότι είνε προτιμότερον να λέγωμεν ότι δεν θυνάμεθα να κώμαμεν άλλες οδούς, παρα να αναγράφονται ταπεινά εις την Κουρήν Βίβλον και να απομένουν άπρακτάστατα. (Ο ρήτωρ κατανομάζει ταύτας οδούς) Άγρο-Λιμεσού, Πλακιδών Προδρόμου, Μινδρωών Άγ. Νικολάου, Περαπιδιού-Τριμικληνης, Πάγους, Σιμου, Κόθηκα, Άνω Παναγιάς, Άγ. Δημητρίου, Συναστή την κατασκευήν οδού μεταξύ Άρσους και Κεήματος και έκθίσει τας ζημίας των αποδοκμημάτων ένωκα της ελεπτωματικής συγκοινωνίας. Συναστή την κατασκευήν οδού από Πάχνας εις Πισουρί δι' Αναγύρας και έρωτή την προσχήν της Κυβ. επί των οδ. Λιμεσού-Καλοστίου, Αγ. Γεώργίου, Άγ. Κιρήνης, Λόζου-Υγώνος.

Συναστή την κατασκευήν γαρόρας ατόθι, καθώς και εις τα Πόθηκα της Πάρου, εις Άρακακίδν και Διαρώναν.

Αναρωτάται ότι κατασκευάσθησαν έργα τινά εν Κύπρω, άλλ' εις μίν την Πάρον ουδέν αποκότω; εγένετο, εις δε την Λιμεσού ελάχιστα.

Όμιλοι περί των λιμην. έργων της Λάρνακας και διαρράζει την λύσην του ότι κερύματα έργα δεν άπερασιόθησαν άμείω; και διά την Λιμεσού και Πάρου. Τα έργα ταύτα δεν πρέπει να περιμένωμεν να γίνωσιν έκ των κατ' έτος αναγραφόμενων γλίεστων πιστώσεων, άλλά πρέπει να επιχειρηθώσι δια θανεία εξυπηρετουμένου υπό του προϋπολογισμού. (Συναγοράει θερμώς υπέρ του λιμένος Πάρου και αναφέρει ότι ως έκ της ελλείψεως ατόθι πάσης λιμενικής εύκολίας εδ συμβατικών τεχυρομοχών άπρόκλειον μόνον δις προσήγγισις μέχρι τούδε εις Πάρου.)

Ὁμιλεῖ ἐν ἐκτάσει περὶ τοῦ λιμένος Λέμεσου, παρατηρεῖ δὲ ὅτι ἂν ἡ ἀποβάθρᾳ ἐπεκταθῆ κατὰ 200 πόδ. καὶ κατασκευασθῆ εἰς ἀπόστασιν 1000 πόδ. ἀπὸ τῆς ἀποβάθρας πρὸς τὸ νοτιοανατολικὸν μέρος κυματοθραύστης, θὰ προστατεύη ἐπαρκῶς τὴν φόρτωσιν καὶ ἐκφόρτωσιν. Συνιστᾷ τὴν κατασκευὴν 3 μικρῶν ἀποβαθρῶν, καὶ τὴν πῆξιν τοιούτων εἰς τοὺς δευτερεύοντας λιμένας Λυδίου, Πισσουρίου, Κερυντίας καὶ Πέγαιας καὶ καταλήγει ἀναγινώσκων ἐπιστολὴν τοῦ κ. Κηοῦ Διευθυντοῦ τῆς Prince Lipo, ἐκφράζοντος τὴν ἐκπληξίν του διὰ τὴν ἀδράνειαν τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὴν ἀνοχὴν τῶν κατοίκων.

Ὑπὲρ κατασκευῆς διαφόρων δημοσ. ἔργων ὁμιλοῦσιν οἱ ἔθνη. Ζεαὶ ἔρ. καὶ Χαμά ἔρ.

Εἶτα ἐπισημαίνεται τὸ σύνολον τοῦ προϋπολογισμοῦ (€ 180.310).

—Τὸ περὶ ἄνωγν νομοσχέδιον ἀπετύρθη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως.

—Παραπέμφθησαν εἰς ὑπεπιτροπὰς τὸ περὶ διακονιστικῆς τῆς ἐκκλησίας περιουσίας τῶν ἐκκλησι. σωματείων νομοσχέδιον, καθὼς καὶ τὸ περὶ δημοσίων ὀχημάτων.

(Συνεδρ. 9)29 Μαρτ.)

Ὁ Ἀρχιεπιγραμματεὺς κατατίθει ὑπόμνημα τῆς Ἱ. Συνόδου διαμαρτυρίας διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ κ. Θεοδοῦτου εἰσάχθη νομοσχεδίου τροποποιήσεως τοῦ περὶ δημοτ. καὶ μίσθης καθεστῶτος νόμου καὶ προσβάλλοντος τὰ δικαιὰ καὶ τοὺς κανόνας τῆς Ἑλλάδος.

Ὁ κ. Θεοδοῦτου διαμαρτυρεται, δηλώνων ὅτι εἰς ὑπάρχει Ἱ. Σύνοδος ἐν Κόντρῳ.

Ὁ κ. Κυριακίδη εἰσάγει νομοσχέδιον προνοοῦν περὶ τήρησεως τῆς Κυριακῆς ἁγίας καὶ περὶ ἄριστος τῶν κατ' αὐτὰς καὶ τῆς ἄλλας ἑορτῆς ἐργασίμων ἡρῶν.

Ὁ κ. Θεοδοῦτου εἰσάγει τὸ περὶ σχολείων νομοσχέδιον τοῦ.

Ὁ κ. Κυριακίδη ὑποστηρίζει τούτο.

Κατὰ τοῦ νομοσχεδίου ἀνίσταται ὁ κ. Ἀρκαδίου λέγων ὅτι τούτο προσβάλλει τὰ δικαιώματα τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐπὶ τὸ Νομοθ. Συμβούλιον εἶναι ἀνεπιθύμητον διὰ τὰς αἰτίας τῆς ἐπιτήδεως.

Τὴν ἀπόρριψιν τοῦ νομοσχεδίου ὑποστηρίζει καὶ ὁ Ζεφ. Ἐφ.

Ὁ κ. Κυριακίδη προτείνει ὅπως τὸ νομοσχέδιον παραπεμφθῆ εἰς ὑπεπιτροπείαν πρὸς μελέτην.

Ὁ κ. Θεοδοῦτου δευτερολογῶν ὑποστηρίζει μετὰ θέρμης τὸ νομοσχέδιον, ὅπερ καὶ παραπέμπεται εἰς ὑπεπιτροπείαν πρὸς μελέτην.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ